

در گفت‌وگو با یاسایی نوازنده و مدرس موسیقی مطرح شد؛

جشنواره موسیقی نواحی به سمت عوام‌زدگی می‌رود

اصلا به هدف جشنواره موسیقی نواحی فکر نمی‌کنیم

باقیمانده موسیقی اقوام را داریم نابود می‌کنیم

رحیم بنی‌اسد آزاد

جشنواره موسیقی نواحی امسال هم در کرمان برگزار شد؛ اما دیگر نشانی از جشنواره‌های گذشته نداشت و با منطقه‌ای شدن جشنواره اجراهای محدودی در کرمان به نام جشنواره موسیقی نواحی برگزار شد؛ جشنواره‌ای که هر ساله حرف و حدیث‌های زیادی درباره ماندن و یا رفتن‌اش از کرمان بود، درست در سالی که اعلام شد دبیرخانه دائمی‌اش در کرمان تشکیل می‌شود از کرمان عملاً رفت و منطقه‌ای و چند تکه شد و دیگر آن انسجام و ملی بودن جشنواره‌ای که به نام کرمان رقم خورده و شناخته شده بود را ندارد، هر چند گویا کرمانی‌ها به همین اندک هم راضی‌اند، اما باید واقعیت را دید و متأسفانه گفت کرمان باز هم رویداد مهمی را از دست داد. برای شنیدن از چرایی این اتفاق سراغ «سورج یاسایی» نوازنده و مدرس موسیقی که خودش چند دوره از برگزارکنندگان جشنواره بوده و ارتباط مستقیم با جشنواره داشته رفتم تا بشنوم از آن چه بر سر جشنواره آمد. این می‌تواند آغاز گفت‌وگوها پیرامون جشنواره باشد و آماده شنیدن نظرات دیگر صاحب نظران هم هستم.

جناب یاسایی جشنواره موسیقی نواحی ایران با شیوه جدید آن یعنی منطقه‌ای هفته گذشته در کرمان برگزار شد؛ چه شد و چه اتفاقاتی افتاد که جشنواره از شکل ملی به این‌جا رسید؟

باید برگردیم عقب‌تر؛ زمانی که جشنواره نواحی با تلاش خیلی زیاد آقای «درویشی» و جمع زیادی، از یک بخش کوچک ویژه کنار جشنواره فجر جدا و یک جشنواره مستقل شد. آن زمان جشنواره موسیقی فجر ویرترین موسیقی کشور بود، از همه ژانرها موسیقی کلاسیک، پاپ، موسیقی ایرانی و ... در آن بود و یک بخش کوچک هم به عنوان نواحی داشت، جشنواره که جدا شد هدف جشنواره نواحی را این‌گونه تعریف کردند؛ این که از موسیقی نواحی اصیل حمایت کند. در واقع حفظ و اشاعه شکل اصیل این موسیقی، و همه حرف هم این بود این شکل اصیل دارد از بین می‌رود، این را حمایت کنیم. جشنواره راه افتاد و پیش رفت و در این هدف برغم تلاش‌های زیادی که انجام شد موفق نبود.

در یکی دو دوره‌ای که من خودم در جشنواره مسئول بودم شب‌های اختتامیه گروه منظومه‌خوانی که از بلوچستان آمده بود ترانه‌های کوچکی بازاری اجرا می‌کرد و این نشان می‌دهد که در این هدف موفق نبوده است. دیگر این که در تمام این سیزده چهارده دوره قبل تلاش این بود جشنواره از کرمان برود و همه حرف هم این بود این شکل اصیل دارد از بین می‌رود، این را حمایت کنیم. جشنواره راه افتاد و پیش رفت و در این هدف برغم تلاش‌های زیادی که انجام شد موفق نبود.

بعد صحبت گزگان شد و به فاصله یک هفته جشنواره‌ای در گزگان برگزار شد، که در سطح یک جشنواره شهرستانی بود نه ملی، تعدادی گروه محدود در گزگان اجرا کردند و تمام شد. من به واسطه دو سه دوره‌ای که مستقیماً مسئولیت داشتم و ادوار قبل‌تر مسئولیت داشتم ولی پای ثابت جشنواره بودم، و این دو دوره‌ای که دارم از دور رصد می‌کنم برابم به عنوان یکی از اهالی موسیقی محرز شده که تعداد اندکی

در وزارت ارشاد، وزارتخانه‌های دیگر، و هنرمندان وجود دارند، که دغدغه‌شان از جشنواره نواحی واقعا موسیقی نواحی و موسیقیدان نواحی است. همه نگران می‌باشند هستند، نگران اعتبارشان هستند، همه فکر می‌کنند برایشان پله‌ای است؛ اگر من نوعی اصرار دارم جشنواره این‌جا باشد برای این‌که در رزومه‌ام برگزاری چند دوره جشنواره باشد، اگر دوستان دیگر اصرار دارند از این‌جا بروند برای همین است. تنها چیزی که به آن فکر نمی‌شود موسیقی است.

شاعر جشنواره دو سال است ایران فرهنگی، وحدت در عین کثرت است، حالا راجع به این می‌شود ساعت‌ها صحبت کرد که اساساً آیا بین موسیقی بلوچستان با موسیقی آذربایجان یا دو زبان مختلف می‌شود اشتراکاتی پیدا کرد و اساساً لزومی دارد یا ندارد؛ این بحث‌هاش مفصل است، اما خودشان گفتند وحدت در عین کثرت، ولی جشنواره را تکه پاره کردند، در حالی که یک رویداد ملی با شکوه با حضور همه هنرمندان، همه اقوام می‌توانست برگزار شود و می‌شد؛ اما بودجه می‌خواست و بودجه‌اش برای وزارت ارشاد سخت بود. به نظر من پخش‌اش کردند که بودجه کمتر شود، گروه‌ها کمتر شوند و استان‌ها راحت‌تر بتوانند تامین کنند. باز هم این نشان می‌دهد آخرین چیزی که اهمیت دارد موسیقی و موسیقیدان نواحی است.

فکر می‌کنید چرا این اتفاقات افتاد؟

ما یک مدیریت متمرکز برای موسیقی و موسیقی نواحی نداریم، در دوران کرونا اصراً عجیبی بود که جشنواره حتماً برگزار شود منتها به شکل آنلاین پخش شود که در دسبرهای خودش را هم داشت و هزینه‌های اجرایی ما به شدت بالا رفت، دلایلش را می‌گفتند هنرمندان در دوران کرونا احتیاج به حمایت دارند،

حدود یک میلیارد تومان هزینه جشنواره بود و کمتر از ۲۰۰ میلیون دستمزد هنرمندان بود، بقیه‌اش هزینه اجرا بود، در حالی که می‌شد راحت‌تر برگزار شود، بودجه کمتر شود و به هنرمندان دستمزد بیشتری داد، عملاً من احساس می‌کنم به هدف اساسی که روز اول جشنواره موسیقی نواحی شکل گرفت اصلاً فکر هم نمی‌کنیم و فقط برایمان مهم است این جشنواره به هر شکلی برگزار شود، اصلاً خروجی مهم نیست، اتفاقی که در موسیقی نواحی با این جشنواره‌ها می‌افتد چیست؟ به نظر من تنها اتفاقش این است که آن موسیقیدانی که ما باید از او حمایت کنیم که موسیقی اصیل و ریشه‌دارش را همچنان اصیل نگه دارد با استیج‌هایی که ببیننده‌های حرفه‌ای و اهالی موسیقی نیستند به سمتی می‌بریم که موسیقی سطحی تولید کند و موسیقی سطحی را کبب و اجرا کند و مورد تشویق قرار بگیرد، خودمان با دست خودمان همان چیزی که از موسیقی اقواممان مانده را داریم کم کم نابود می‌کنیم و برای هیچ‌کس مهم نیست که برای موسیقی نواحی چه اتفاقی می‌افتد.

خروجی جشنواره موسیقی نواحی خیلی

نه؛ ببینید شعار جشنواره وحدت و کثرت موسیقایی است، بعد خودمان می‌آییم جشنواره را تکه پاره می‌کنیم، برای چی؟ هدف چیست؟... اگر وزارت خانه مشکل مالی دارد و مجبور است خب اعلام کند و جشنواره را سه سال تعطیل کنند، ولی این‌که به هر قیمتی می‌خواهند چیزی به اسم جشنواره برگزار کنند و در بیان کاریشان برگزاری چند دوره جشنواره باشد خوب نیست، اصلاً فکر کرده‌اند چه افزوده‌ای برای هنرمند زحمت‌کش موسیقی نواحی دارد؟

جامعه و اهالی موسیقی کرمان هیچ‌وقت واکنش نشان نمی‌دهند، چرا واکنشی از آن‌ها نمی‌بینیم؟

امروز خیلی از کسانی که از فعالین موسیقی استان و حتی کشور هستند اولویت اولشان دیگر حتی موسیقی هم نیست؛ اتفاقاتی افتاده که اولویت اول خیلی آدم‌ها تغییر کرده است، اما دو سه سال پیش که اولویت خیلی‌ها بود، چه مدیران، چه اهالی موسیقی و فعالین گردشگری، به اهمیت چنین رویدادی پی نبرده بودند، این رویداد می‌توانست کرمان را خیلی مطرح کند، مثل «کن» که شهر کوچکی است، اما به واسطه رویداد فیلم، نامش مطرح است.

اهالی موسیقی در خیلی ادوار مخصوصاً سال‌های گذشته بازی داده نشدند؛ در دوره‌هایی بودند و ارتباط مستقیم داشتند، اما یواش یواش بازی داده نشدند، حتی خیلی‌ها نمی‌دانستند که جشنواره چه طور شده و چه اتفاقی برایش افتاده است، از مخاطبین جشنواره امسال اگر آمار بگیرد شاید اهالی موسیقی چیزی حدود ۵ درصد شود، این هم بی‌صدا آمدند اجراها را دیدند و رفتند، چون احساس می‌کنند یک جشنواره دولتی برگزار می‌شود که تصمیم‌گیرانش هر جور دلشان بخواهد برای آن تصمیم می‌گیرند.

یک آفتی هم وجود دارد، این‌که یک گروهی هستند که اگر ملان من در رویدادی حضور داشته باشم خوب است، اگر حضور نداشته باشم ریشه آن رویداد را می‌زنم و منتقدش می‌شوم. کسانی در جشنواره امسال بودند که دو سال پیش می‌گفتند اصلاً جشنواره نباید باشد.

نظرتان درباره برگزاری جشنواره استانی موسیقی نواحی چیست؟

هر رویدادی که اهالی موسیقی نواحی را دور هم جمع کند خوب است، و اگر مدیریت درستی اتفاق بیفتد می‌تواند موثر باشد، از آن طرف باید ببینیم هدف از جشنواره استانی چیست؟ این که تابلویی داشته باشیم که استان کرمان هم این بضاعت را دارد؟ اگر این جور است که می‌شود با هزینه کمتر ویدیوهای ضبط کرد و در رسانه‌ها و فضای مجازی منتشر کرد.

به نظر شما شکل برگزاری جشنواره موسیقی نواحی چگونه باشد بهتر است؟

من اگر جزو مدیران فرهنگی استان بودم به جای جشنواره استانی، جشنواره موسیقی نواحی به نام کرمان، همانی که چندین سال در کرمان برگزار شده و در دنیا معروف شده را ادامه می‌دادم. در دنیا برای شهرها چندین رویداد تعریف می‌کنند که شهرشان را مطرح کنند و موفق هم نیستند، ما به دلیل جذابیت موسیقی نواحی توانستیم نام کرمان را مطرح کنیم، ابزارمان جذاب است و می‌تواند نگاه‌ها را به این سمت بیاورد، نباید آن را از بین ببریم. من همان را ادامه می‌دادم و چند آدم دلسوز را می‌آوردم کنار کار و جشنواره موسیقی نواحی کرمان را با حضور گروه‌های کشور راه می‌انداختم؛ مثلاً ۲۰ گروه از کشور و ۲۰ گروه از کرمان می‌آوردم و هزینه‌های جشنواره هم از شرکت‌های بزرگ صنعتی استان کمک می‌گرفتم. مثلاً با قرارداد یک فوتبالیست می‌شود جشنواره را برگزار کرد، این کار شدنی است، البته باید دغدغه این کار در بین مسئولین هم وجود داشته باشد.

جاها به سمت عوام‌زدگی پیش رفته است، موسیقی جدی و اصیل هر منطقه‌ای مسلمان موسیقی‌ای نیست که عوام برایش هزینه کنند، مسلمان در کنسرت‌ها موسیقی پاپ طرفدار بیشتری دارد و درآمد و سودش هم بیشتر است و در همه دنیا هم این‌طور است. ولی در همه جای دنیا برای حفظ موسیقی اصیل هزینه می‌کنند و همان موسیقی که هنرمند اجرا می‌کند را ثبت و ضبط می‌کنند، و دیگر این‌که در اساسنامه انجمن‌ها در دوره‌های قبل حمایت از موسیقی ردیف دستگامی و موسیقی نواحی بوده؛ منتها از دو سه سال پیش که بحث خصوصی شدن انجمن‌ها و تغییر اساسنامه مطرح شد، انجمن‌ها هم قرار است مثل یک موسسه فرهنگی و هنری اداره شوند و روی پای خودشان بایستند، که در این صورت باید فکر درآمد باشند تا هزینه‌ها تامین شود، باید فعالیتی بکنند که منطق اقتصادی داشته باشد؛ بنابراین انجمن‌ها هم به سمت کار عامه‌پسند پیش می‌روند و جشنواره‌ها هم به آن سمت می‌روند.

یک بند نانوشت‌های که در تمام رویدادها و تشکله‌ها وجود دارد، و چند سالی است شکل گرفته، این است که موسیقی و هنر را به سمت عوام زدگی سوق دهند.

شما می‌توانید از تمام کسانی که جشنواره را پیگیری کردند بپرسید جشنواره به چه سمتی می‌رود، به نظرم هدف جشنواره موسیقی نواحی را باید تغییر بدهند و آن را سطحی‌تر کردن موسیقی بگذارند؛ ما خیلی از هنرمندان بزرگ موسیقی نواحی را در این سال‌ها از دست دادیم، همین الان نسبت به ده سال پیش، دستمان خیلی کوتاه است، و تعداد اساتیدی که در موسیقی نواحی ماندند خیلی کم شده‌اند، یکی یکی داریم همه را از دست می‌دهیم. هنرمندان موسیقی نواحی جزو نجیب‌ترین هنرمندانی هستند که من با آن‌ها ارتباط داشتم، منتها الان کسانی که وظیفه‌شان این است هنر را اعتلا دهند به سمتی می‌روند که هنر را سطحی‌تر کنند.

الان با این اتفاقات و این‌که جشنواره منطقه‌ای در چند نقطه برگزار می‌شود می‌توان گفت این همان جشنواره است و عنوان ملی را بر آن گذاشت؟

نه، این دیگر آن جشنواره نیست؛ جشنواره موسیقی نواحی، تفاوتش با جشنواره‌های دیگر این بود که با هماهنگی با دبیر تخصصی جشنواره یک سری نواها و مقام‌هایی که یواش یواش ممکن بود از یاد بروند اجرا می‌شدند و کنار آن، کار بارها و بارها ضبط می‌شد. اساساً رقابتی وجود نداشت و فقط اجرا می‌کردند.

الان که جشنواره به صورت منطقه‌ای برگزار می‌شود بعد از اینکه در منطقه‌ها اجرا شد چه اتفاقی می‌افتد؟... به نظر من این جشنواره، آن جشنواره نواحی نیست و من همیشه غبطه می‌خورم به شب‌هایی که هنرمندان نواحی در دوره‌های (ها) در هتل) ساز می‌زدند.

پس منطقه‌ای شدن جشنواره را مناسب نمی‌دانید؟

مدیرکل ارشاد اسلامی کرمان:

موزه صنعتی به پاتوق

خانواده‌ها تبدیل می‌شود

گروه جامعه: مدیرکل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان کرمان درخصوص تبدیل موزه هنرهای معاصر صنعتی کرمان به فضایی عمومی‌تر و پارک‌موزه، گفت: «برنامه ما بر این است این فضا به مکانی فاخر و پاتوق خوبی برای خانواده‌ها تبدیل شود و بتوان برنامه‌های متنوع فرهنگی‌هنری مانند کتابخوانی، شعرخوانی و ... اجرا کرد اما اگر این مکان صرفاً به یک پارک تبدیل شود اثرگذاری لازم را نخواهد داشت.»

محسن روحی درباره ساماندهی بهارستان هنرمندان کرمان نیز افزود: «هنرمندان بزرگی در استان کرمان حضور دارند اما باید کارگروهی تشکیل و خاکسپاری در این فضا با برنامه‌ریزی، تصمیم کارگروه و براساس ظرفیت بهارستان انجام شود.»

به گزارش ایسنا کرمان، وی دوم مردادماه در نشست با شهردار و اعضای شورای شهر کرمان با اشاره به رسالت شورای فرهنگ عمومی اظهار کرد: «این شورا براساس قانون نقش سیاست‌گذاری دارد و نباید انتظار اجرایی از این شورا داشت. البته ایراداتی از جمله تشکیل کمیته‌های موزی وجود دارد که نیازمند بازنگری است.»

مدیرکل ارشاد کرمان در پاسخ به سؤالی پیرامون عدم وجود شورای فرهنگ عمومی شهرستان کرمان، یادآور شد: «جای خالی اداره فرهنگ و ارشاد اسلامی شهرستان کرمان محسوس است و این موضوع را پیگیری می‌کنیم.»

وی با بیان اینکه حوزه فعالیت‌های فرهنگ و ارشاد اسلامی بسیار گسترده است، در خصوص فعالیت‌های قرآنی این اداره‌کل گفت: «بسیاری از فعالیت‌های قرآنی انجام شده در استان زیر نظر اداره‌کل فرهنگ و ارشاد اسلامی انجام می‌شود. همچنین سعی کردیم حمایت‌های مختلفی از برنامه‌های فرهنگی هنری و قرآنی داشته باشیم که پرداخت تسهیلات مختلف، راه‌اندازی صندوق اعتباری هنر و عضویت بسیاری از هنرمندان و فعالان قرآنی در صندوق و ... از جمله این حمایت‌هاست.»

روحی با بیان اینکه تلاش داریم امیدآفرینی در جامعه رقم بخورد و این کار را از طریق برنامه‌های فرهنگی‌هنری پیش می‌بریم که زیر نظر فرهنگ و ارشاد اسلامی انجام می‌شود، ادامه داد: «اعتبارات فرهنگ و هنر استان اندک است البته این را بهانه‌ای برای کم‌کاری نمی‌دانیم. تمام تلاش ما بر این است که با وجود سختی‌ها رسالت خود را انجام دهیم و در این راستا هر اندازه تعاملات افزایش یابد برنامه‌های بهتری برای مردم انجام می‌شود.»

ادامه از صفحه ۴

بیابان لوت در کس‌وقوس چالش‌ها

مقصودی با تأکید بر ضرورت راه‌اندازی گیت ورودی لوت و با یادآوری اینکه راه‌اندازی گیت نیازمند مجوز از دستگاه‌های ذیربط است، اظهار کرد: «باید بتوانیم حوزه گردشگری را در این منطقه مدیریت کنیم. اگر بتوانیم ماشین‌ها و گردشگران ورودی به کلوت‌ها در شهردار را کنترل و مدیریت کنیم خواهیم توانست از این میراث طبیعی بیش از گذشته حفاظت کنیم.»

وی بیان کرد: «البته اکنون تعدادی از مردم محلی در ایام خاص درصد ارائه مجوز و بررسی تعداد گردشگران ورودی به منطقه بر می‌آیند و اجازه دریافت هیچ مبلغی را نیز ندارند چراکه غیرقانونی خواهد بود.»

وی در بخش دیگری از این گفت‌وگو با اشاره به خطراتی که لوت را تهدید می‌کند گفت: «کنون جلوی فعالیت یک معدن را گرفتیم اما با توجه به وسعت چند ۱۰ هزار کیلومتری منطقه و نبود بگن حفاظت، چگونه می‌توان از فعالیت سایر معادن قبل از بروز آسیب مطلع شد؟»

رئیس پایگاه میراث جهانی بیابان لوت در ایران با تأکید بر اینکه وزارت میراث‌فرهنگی باید تکلیف خود را با عرصه‌های جهانی مشخص کند، ادامه داد: «به نظر می‌رسد که میراث‌فرهنگی میراث جهانی طبیعی از جمله هیرکانی و بیابان لوت را رها کرده است. آنچه که اکنون صورت می‌گیرد، از سر دلسوزی برخی مسئولان و مدیران است.»